CAPUT OCTAVUM.

DE DISPENSATORIIS.

Primis artis medicæ temporibus, ubi numerus medicorum exiguus adhuc erat, plurium seculorum spatio medici ipsimet legendis parandisque pharmacis operam dederunt. Tempore priscorum Græcorum autem occurrunt tales jam, qui seplasiarii, Aromatarii, Pigmentarii, Unguentarii, Medicamentarii, Myropolæ, Pharmacopolæ, Circumforanei &c. dicti, medicamina quædam vendiderunt; a nostris tamen hodiernis pharmacopolis multum distincti fuerunt. Copia medicaminum deinde aucta, numerusque morborum & ægrorum increscens, tales homines necessarios fecit, qui Apothecariorum, Confectionariorumque nomine pharmaca dispenderent. Vix quidem determinari potest, quonam tempore ars pharmaceutica a medico practica separata fuerit; certum tamen est, Arabum

tempore eas jam separatas fuisse, scientiarumque inde in Europam transitu, nostris in terris ipsum hoc factum fuisse.

Postea, ubi provinciarum regimina magis magisque cognoverunt, quantum ad reipublicæ integritatem contribuat civium incolumitas, eo quoque respexerunt, ut medicamina publice divendita, eorumque præparatio ac distributio pharmacopolarum ignorantiæ aut arbitrio non relinquantur. Sub publica ergo auctoritate præscriptiones, normasque ediderunt, medicaminum in usum communem divendendorum catalogum & præparandi modum comprehendentes. Talesque libri Dispensatoria, aut Pharmacopœæ dicebantur, publici fere codices pharmaceutici.

Cumque Pharmacologia & ars pharmaceutica cum genio atque progressu doctrinæ chemicæ & therapeuticæ pari passu fere procedere soleant; hinc Dispensatoria illa ævis medicis semper fuere adcommodata, atque serius a farragine ridicule compositorum medicaminum, simpiiciumque superflua copia, nec non a fatuis omnibus & superstitiosis remediis expurgata, dum ars medica indies divinæ simplicitati se adproximaverit, solis necessariis & utilibus medicaminibus contenta.

An autem cum Dispensatoriis hisce nostris simplicioribus redditis, medici simul hodierni omnes simpliciores in medendi sua ratione evaserint, quæstio mere exoritur, cui observatio quotidiana haud adfirmative respondet. Hinc medicorum horumce in gratiam fere, sicuti & superstitiosæ, certisque fatuis medicaminibus adherentis ple-

bis causa, nonnulla minoris efficaciæ pharmaca relicta fuerunt, superflua quidem prudenti medico, non tamen damnosa, nisi in quantum melioribus sub morbo non substituantur.

In usum provinciarum nostrarum nostro ævo prodiverunt Dispensatoria dicta Austriaco-Viennensia 1729. 1734. 1765. 1770. Fol.

Pharmacopœa austriaco provincialis emendata, 1775. 1780. 1784. 1794. 8.

Pharmacopœa austriaco castrensis. 8. Vien. 1795.

Privata medicorum Dispensatoria, quæ vero publicam auctoritatem non habent, nec fors merentur, innumera fere sunt. Inter publica autem provinciarum Dispensatoria nominari merentur:

Pharmacopœa Collegii Reg. med. Edimburgensis. Edimb. 1774. 8.
Neues Edimburger Dispensatorium übers. von S. Hahnemann. Leipz. 1797. II. Th.
— — — — Londinensis. Lond. 1788. 8.
Londner Apothekerbuch übers. von C. G. Eschenbach. 8. Leipz. 1789.
— — — — Parisina S. Codex medicamentarius. 8. 1760.
— — — — Danica. 4. Havn. 1772.
German. von Schlegel. 8. Gotha 1776.
— — — — Suecica. 8. Holm. 1779.
germ. 8. Leipz. 1782.
— — — — Wirtembergica. Fol. Stutg. 1786.
— — — — Rossica. 4. Petrop. 1778. 1797.

Pharmacopœa Rossica navalis. 8. Petrop. 1784.
— — — — Helvetica. Præf. Alb. de Haller. Fol. Basil. 1771.
— — — — Palatina. 4. Manhem. 1767.
— — — — Madritensis. 4. Madrit. 1739.
— — — — Lusitana. Fol. Lisb. 1711.
— — — — Amstelodamensis. Amst. 1714.
— — — — Leidensis. 8. Leid. 1770.
— — — — Hamburgensis pauperum. 8. Hamb. 1781.
— — — — Castrensis Borussica. 8. Berol. 1794.
Dispensatorium reg. & elect. Borusso Brandenburgicum emendatum & auctum. Vratisl. 1744. Berol. 1781.
— — — — — pharmaceuticum Brunsuicense 4. Brunsw. 1777.